

Bence Miklós

Ez én vagyok 1922-ben.

1913-ban születtem Szegeden. Két testvérem volt, Ferenc 1906-ban, Klári 1908-ban született. Az apám bevonult 1914-ben Erdélybe. Százados volt, az erdélyi körvasút parancsnoka. Úgyhogy az egész család együtt volt Brassóban, mert akkor a tisztek megtehették, hogy magukkal vitték az egész háztartást. Utána Gyimesbükkre mentünk -- az volt a régi román határ --, onnan már menekültünk a betöréskor [lásd: a román hadsereg behatolása Magyarországra]. Ott mindenféle zűrök voltak, robbantás meg egyebek. Én a lövészárkokra emlékszem csak, mert elég kicsiny voltam még. 1917-ben jöttünk vissza Pestre. Apámnak volt hat háborús kitüntetése, meg két sebesülése is volt. Úgyhogy egy ideig kapott is 30 forint rokkantellátási díjat, plusz egy forint gyermektartást. Az volt az én havi zsebpénzem.

Amikor visszajöttünk Pestre, a Lónyai utcában, egy nagy bérházban laktunk. A Lónyai utcai lakás udvarra néző, kétszobás lakás volt. A ház maga kétudvaros volt, és mi a második udvar negyedik emeletén laktunk. Egyik szobában a gyerekek, másikban a felnőttek. Egy ideig volt háztartási alkalmazottunk.

A Lónyai utcai elemibe jártam négy évig, aztán a négy reált [lásd: gimnázium és egyéb középiskolák] a Horánszky utcában végeztem, és onnan átmentem a Vas utcai felső kereskedelmibe [lásd: kereskedelmi iskolák]. Ott érettségiztem. A barátok között sohasem volt szempont, hogy zsidó legyen. De az iskolán keresztül meg az adott korszakban érezni kellett. Ebből következett, hogy az ember nem mert akárkikkel barátkozni. Az elemiben még nem volt, ha jól emlékszem, semmi különös. Elviselhető, szolid antiszemitizmus volt csak.

Mindig sokat sportoltam. Úsztam meg pingpongoztam, jól korcsolyáztam, és még vízilabdáztam is. Jártam a Komjádi bácsihoz, akinek sokat köszönhet az úszósport. Örökké vizes volt, mindig ott ugrált. Komi bácsi áldott jó ember volt. Aztán apánkkal jártunk kirándulni. Hajnalban fölkeltünk kettőkor vagy háromkor és elindultunk -- mert nem szálltunk villamosra vagy ilyenre --, és mit tudom én, 9-10 órára már a hegyek között voltunk. Meg a csillaghegyi strandra is jártunk nyaranta.